

31992L0003

1992 2 12

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 35/24

TARYBOS DIREKTYVA 92/3/Euratomas

1992 m. vasario 3 d.

dėl radioaktyviųjų atliekų vežimo iš vienos valstybės narės į kitą bei įvežimo ir išvežimo iš Bendrijos priežiūros ir kontrolės

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 31 ir 32 straipsnius,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾, paremtą ekspertų grupės, Mokslo ir technikos komiteto sudarytos iš valstybių narių mokslininkų, nuomone,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾

kadangi 1959 m. vasario 2 d. Tarybos patvirtintos direktyvos, nustatančios pagrindinius standartus, siekiant apsaugoti darbuotojų sveikatą ir visą visuomenę nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamo pavojaus ⁽⁴⁾, su pakeitimais, padarytais Direktyva 80/836/Euratomas ⁽⁵⁾ ir Direktyva 84/467/Euratomas ⁽⁶⁾;

kadangi pagal Direktyvos 80/836/Euratomas 2 straipsnį šie pagrindiniai saugumo standartai taip pat taikomi ir gamtinių bei dirbtinių radioaktyviųjų medžiagų transportavimui;

kadangi pagal Direktyvos 80/836/Euratomas 3 straipsnį kiekviena valstybė narė privalo pateikti ataskaitas apie veiklą, susijusią su jonizuojančiosios spinduliuotės keliamu pavojumi; kadangi dėl galimo pavojaus ir kitų su tuo susijusių priežasčių šiai veiklai reikia išankstinio leidimo, jei taip nusprendžia kiekviena valstybė narė;

kadangi siekiamos vykdyti Direktyvos 80/836/Euratomas 3 straipsnio reikalavimus, nustatančius pagrindinius standartus, valstybės narės pagal Euratomas sutarties 30 straipsnį savo teritorijoje sukūrė sistemą; kadangi valstybės narės atitinkamą apsaugos lygį savo teritorijose užtikrina vidaus kontrolės priemonėmis, kurias taiko remdamosi nacionaliniais kriterijais, atitinkančiais Bendrijos ir tarptautinius reikalavimus;

kadangi rūpinantis darbuotojų ir visuomenės sveikatos apsauga, reikia, kad radioaktyviųjų atliekų vežimui tarp valstybių narių ir įvežimui į Bendriją bei išvežimui iš jos būtų taikoma išankstinių leidimų sistema; kadangi šis reikalavimas atitinka Bendrijos subsidiarumo politiką;

kadangi Europos Parlamento 1988 m. liepos 6 d. nutarimas, susijęs su tyrimo komiteto išvadomis dėl branduolinių medžiagų tvarkymo ir vežimo ⁽⁷⁾, *inter alia*, reikalauja visapusiškų Bendrijos taisyklių, pagal kurias branduolinių atliekų vežimui per sienas nuo jų kilmės iki saugojimo vietos būtų taikoma griežtos kontrolės ir leidimų sistema;

kadangi 1984 m. gruodžio 6 d. Tarybos Direktyva 84/631/EEB dėl pavojingų atliekų vežimo per sienas Europos bendrijoje priežiūros ir kontrolės ⁽⁸⁾ netaikoma radioaktyviosioms atliekoms;

⁽¹⁾ OL C 210, 1990 8 23, p. 7.

⁽²⁾ OL C 267, 1991 10 14, p. 210.

⁽³⁾ OL C 168, 1990 7 10, p. 18.

⁽⁴⁾ OL 11, 1959 2 20, p. 221/59.

⁽⁵⁾ OL L 246, 1980 9 17, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 265, 1984 10 5, p. 4.

⁽⁷⁾ OL C 235, 1988 9 12, p. 70.

⁽⁸⁾ OL L 326, 1984 12 13, p. 31. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 86/279/EEB (OL L 181, 1986 7 4, p. 13).

kadangi Sprendimu 90/170/EEB ⁽¹⁾ Taryba nutarė, kad Bendrija turėtų būti 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų vežimo per sienas kontrolės ir jų nukenksminimo šalimi; kadangi Konvencija netaikoma radioaktyviosioms atliekoms;

kadangi visos valstybės narės pasirašė Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) geros praktikos kodeksą dėl tarptautinio radioaktyviųjų atliekų vežimo per sienas;

kadangi tvarkant radioaktyvias atliekas būtina priežiūra ir kontrolė, įskaitant privalomus ir bendruosius pranešimus šių atliekų vežimui;

kadangi būtina imtis priemonių, užtikrinančių kontrolę po vežimo;

kadangi valstybių narių, esančių radioaktyviųjų atliekų paskirties šalimis, kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę uždrausti radioaktyviųjų atliekų vežimą;

kadangi pageidautina, kad kilmės šalies valstybės narės ir tranzitinio pervežimo valstybės narės (-ių) kompetentingos institucijos galėtų pagal tam tikrus kriterijus nustatyti radioaktyviųjų atliekų vežimo sąlygas savo teritorijose;

kadangi rūpinantis žmonių sveikata ir aplinkos apsauga nuo šių atliekų keliamo pavojaus, reikia atsižvelgti į pavojų ir už Bendrijos ribų; kadangi dėl radioaktyviųjų atliekų, įvežamų į Bendriją ir (arba) išvežamų iš jos, turi būti tariamasi ir pranešama trečiajai paskirties arba kilmės šaliai, taip pat bet kuriai trečiajai ar tranzito šaliai ar šalims, ir gautas jų sutikimas;

kadangi Ketvirtojoje ACP-EEB konvencijoje, pasirašytoje 1989 m. gruodžio 15 d. Lomé, yra konkrečios nuostatos, reguliuojančios radioaktyviųjų atliekų išvežimą iš Bendrijos į šios Konvencijos šalis, nepriklausančias Bendrijai;

kadangi radioaktyviųjų atliekų sudėtyje gali būti branduolinių medžiagų, nurodytų 1976 m. spalio 19 d. Komisijos reglamente (Euratomas) Nr. 3227/76 dėl Euratomo garantijoms taikymo sąlygų ⁽²⁾, o tokių medžiagų vežimui turi būti taikoma Tarptautinė konvencija dėl branduolinių medžiagų fizinės apsaugos (TATENA, 1980),

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ

I DALIS

Taikymas

1 straipsnis

1. Ši direktyva taikoma radioaktyviųjų atliekų vežimui tarp valstybių narių ir įvežimui į Bendriją bei išvežimui iš jos, kai jų kiekis

ir koncentracija viršija dydžius, nurodytus Direktyvos 80/836/Euratomas 4 straipsnio a ir b punktuose.

2. Konkrečios šių atliekų grįžtamojo vežimo sąlygos išdėstytos IV dalyje.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- *radioaktyviosios atliekos* reiškia bet kurią medžiagą, į kurios sudėtį įeina radionuklidai arba kuri jais užteršta ir kurią nenumatyta naudoti,
- *vežimas* reiškia radioaktyviųjų atliekų vežimo operacijas iš kilmės vietos į paskirties vietą, taip pat jų pakrovimą ir iškrovimą,
- *radioaktyviųjų atliekų turėtojas* reiškia bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, kuris prieš vykdant vežimą, yra teisiškai atsakingas už šias medžiagas ir ketina pervežti jas gavėjui,
- *radioaktyviųjų atliekų gavėjas* reiškia bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, kuriam pervežama ši medžiaga,
- *kilmės vieta* ir *paskirties vieta* reiškia vietas, esančias dviejose skirtingose šalyse — Bendrijos valstybėse narėse arba trečiojoje šalyse, atitinkamai vadinamose kilmės šalimi ir paskirties šalimi,
- *kompetentinga institucija* reiškia bet kurią instituciją, kuri pagal kilmės, tranzito ar paskirties šalių įstatymus ar teisės aktus turi įgaliojimus įdiegti priežiūros ir kontrolės sistemą, apibrėžtą I–IV dalyse; tokios kompetentingos institucijos paskiriamos pagal 17 straipsnį,
- *uždarasis šaltinis* turi tą pačią reikšmę kaip ir Direktyvoje 80/836/Euratomas.

3 straipsnis

Vežimui būtinos transportavimo operacijos atitinka Bendrijos ir nacionalines nuostatas bei tarptautinius radioaktyviųjų medžiagų vežimo susitarimus.

II DALIS

Vežimas tarp valstybių narių

4 straipsnis

Radioaktyviųjų atliekų turėtojas, ketinantis vežti šias atliekas arba susitarti dėl vežimo, pateikia kilmės šalies kompetentingai institucijai paraišką leidimui gauti. Šios kompetentingos

⁽¹⁾ OL L 92, 1990 4 7, p. 52.

⁽²⁾ OL L 363, 1976 12 31, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (Euratomas) Nr. 220/90 (OL L 22, 1990 1 27, p. 56).

institucijos išsiunčia tokias paraiškas patvirtinimui paskirties, o prireikus ir tranzito šalies ar šalių kompetentingoms institucijoms.

Paraiška rengiama pagal 20 straipsnyje minimą tipinį dokumentą.

Tokio dokumento išsiuntimas neturi jokios įtakos tolesniam 7 straipsnyje minimam sprendimui.

5 straipsnis

1. Bet kuri paraiška gali būti išsiųsta daugiau, nei vienai siuntai, su sąlyga, jei:

- joje paminėtų radioaktyviųjų atliekų fizinės, cheminės ir radioaktyviosios savybės yra tos pačios, ir
- veža tas pats turėtojas tam pačiam gavėjui ir dalyvauja tos pačios kompetentingos institucijos, ir
- vežant per trečiąsias šalis, šis tranzitas vyksta įvežant į Bendriją ir (arba) išvežant iš jos per tą patį pasienio postą ir per tą patį atitinkamos trečiosios šalies arba šalių pasienio postą, jeigu suinteresuotos kompetentingos institucijos tarpusavyje nesusitaria kitaip.

2. Leidimas galioja ne ilgiau kaip trejus metus.

6 straipsnis

1. Gavusios tinkamai parengtą paraišką, paskirties šalies ir bet kurios tranzito šalies kompetentingos institucijos ne vėliau kaip po dviejų mėnesių praneša kilmės šalies kompetentingai institucijai apie savo sutikimą arba sąlygas, kurias, jų manymu, būtina įvykdyti, arba apie atsisakymą patvirtinti.

Pranešimą parengia pagal 20 straipsnyje minimą tipinį dokumentą.

2. Visos sąlygos, kurių reikalauja valstybių narių — tranzito ar paskirties šalių — kompetentingos institucijos, negali būti griežtesnės už tas, kurios numatytos panašioms vežimams šių valstybių viduje ir turi atitikti galiojančius tarptautinius susitarimus.

Atsisakius patvirtinti, turi būti nurodytos priežastys arba pagal 3 straipsnį išdėstytos sąlygos, reikalingos patvirtinimui gauti.

3. Kad praneštų savo poziciją, paskirties šalies ar bet kurios tranzito šalies kompetentingos institucijos 1 dalyje nurodytą terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip vienam mėnesiui.

4. Jeigu, pasibaigus 1 dalyje, o prireikus ir 3 dalyje nurodytiems terminams, iš paskirties šalies ir (arba) numatytų tranzito šalių kompetentingų institucijų negaunamas atsakymas, laikoma, kad šios šalys patvirtino prašomą vežimą, jeigu pagal 17 straipsnį jos neinformavo Komisijos, kad nesutinka su tokia automatiško patvirtinimo tvarka.

7 straipsnis

Jeigu buvo gauti visi vežimui būtini patvirtinimai, kilmės valstybės narės kompetentingos institucijos turi teisę leisti radioaktyviųjų atliekų turėtojui pakrauti jas ir pranešti apie tai paskirties šalies, o prireikus ir tranzito šalies ar šalių kompetentingoms institucijoms.

Pranešama pagal 20 straipsnyje minimą tipinį dokumentą. Prie šio dokumento pridedami visi papildomi reikalavimai šiems vežimams.

Šis leidimas jokių būdu nepanaikina turėtojo, pervežėjo, savininko, gavėjo arba bet kurio kito fizinio ar juridinio asmens, dalyvaujančio vežime, atsakomybės.

8 straipsnis

Nepažeidžiant kitų atitinkamų lydimųjų dokumentų, kurie turi būti pridėti pagal kitas teisės normas tvarkos, dokumentai, nurodyti 4 ir 6 straipsniuose, pridedami prie kiekvienos siuntos, kuriai taikoma ši direktyva, įskaitant ir tuos atvejus, kai yra gautas patvirtinimas daugiau nei vienai 5 straipsnyje minimai siuntai.

Jeigu vežama geležinkeliu, su šiais dokumentais gali susipažinti visų atitinkamų šalių kompetentingos institucijos.

9 straipsnis

1. Gavęs radioaktyvias atliekas, adresatas per 15 dienų išsiunčia savo valstybės narės kompetentingai institucijai jų gavimo patvirtinimą pagal 20 straipsnyje nurodytą tipinį dokumentą.

2. Paskirties šalies kompetentinga institucija išsiunčia patvirtinimo kopijas kitoms dalyvaujančioms tokioje operacijoje šalims. Kilmės šalies kompetentinga institucija išsiunčia patvirtinimo kopiją ankstesniajam turėtojui.

III DALIS

Įvežimas ir išvežimas iš Bendrijos

10 straipsnis

1. Jeigu atliekos, kurioms taikoma ši direktyva, turi būti įvežtos į Bendriją iš trečiosios šalies, o paskirties šalis yra valstybė narė, gavėjas pateikia tos valstybės narės kompetentingai institucijai

paraišką leidimui gauti pagal 20 straipsnyje nurodytą tipinį dokumentą. Gavėjas atlieka turėtojo pareigas, o paskirties šalies kompetentinga institucija tranzito šalies ar šalių atžvilgiu atlieka II dalyje minimos kilmės šalies kompetentingos institucijos pareigas.

2. Jeigu atliekos, kurioms taikoma ši direktyva, turi būti įvežtos į Bendriją iš trečiosios šalies, o paskirties šalis nėra valstybė narė, tuomet valstybė narė, į kurios teritoriją atliekos, vežamos į Bendriją, įvežamos pirmiausia, yra laikoma kilmės šalimi.

3. 1 dalyje nurodytoms siuntoms numatomas gavėjas, esantis Bendrijoje, o dėl 2 dalyje nurodytų siuntų asmuo, atsakingas už vežimą valstybėje narėje, į kurios teritoriją atliekos, vežamos į Bendriją, įvežamos pirmiausia, praneša savo kompetentingai institucijai, kad būtų pradėtos atitinkamos procedūros.

11 straipsnis

Valstybės narės kompetentinga institucija neleidžia vežti:

1) viena iš krypčių:

a) į paskirties tašką, esantį piečiau negu 60⁰ pietų platumą;

b) į valstybę, kuri yra Ketvirtosios ACP-EEB konvencijos šalis ir nėra Bendrijos narė, tačiau reikia atsižvelgti į 14 straipsnį;

2) arba į trečiąją šalį, kuri, kilmės šalies kompetentingos institucijos nuomone, pagal 20 straipsnyje nurodytus kriterijus neturi techninių, teisinių ar administracinių išteklių radioaktyviosioms atliekoms saugiai tvarkyti.

12 straipsnis

1. Kai radioaktyviosios atliekos turi būti išvežtos iš Bendrijos į trečiąją šalį, kilmės šalies valstybės narės kompetentinga institucija dėl tokio pervežimo kreipiasi į paskirties šalies instituciją.

2. Jeigu įvykdytos visos vežimo sąlygos, kilmės šalies valstybės narės kompetentinga institucija leidžia radioaktyviųjų atliekų turėtojui jas vežti ir apie tai praneša paskirties šalies institucijai.

3. Šis leidimas jokių būdu nepanaikina turėtojo, pervežėjo, savininko, gavėjo ar bet kurio kito fizinio ar juridinio asmens, dalyvaujančio vežant, atsakomybės.

4. Vežant remiamasi 20 straipsnyje minimu tipiniu dokumentu.

5. Radioaktyviųjų atliekų turėtojas per dvi savaites nuo pristatymo dienos praneša kilmės šalies kompetentingai institucijai, kad atliekos jau pasiekė paskirties vietą trečiojoje šalyje, ir nurodo paskutinį muitinės postą Bendrijoje, per kurį buvo išvežtas kroviny.

6. Prie šio pranešimo pridedama radioaktyviųjų atliekų gavėjo deklaracija ar patvirtinimas su trečiosios šalies muitinės posto įrašu, kad atliekos jau pasiekė reikalingą paskirties vietą.

IV DALIS

Grįžtamojo vežimo operacijos

13 straipsnis

Ši direktyva netaikoma vežimui, kai uždarąjį šaltinį naudotojas grąžina šaltinio tiekėjui kitoje šalyje.

Tačiau į šią išimtį neįeina uždarieji šaltiniai, kurių sudėtyje yra branduolinių skiliųjų medžiagų.

14 straipsnis

Ši direktyva nepanaikina valstybės narės arba įmonės valstybėje narėje, į kurią išvežamos apdoroti atliekos, teisės po perdirbimo grąžinti jas į jų kilmės šalį. Ji taip pat nepanaikina valstybės narės teisės arba įmonės toje valstybėje narėje, į kurią išvežamas perdirbti panaudotas branduolinis kuras, teisės grąžinti į savo kilmės šalį perdirbimo atliekas ir (arba) kitus produktus.

15 straipsnis

1. Jeigu radioaktyviųjų atliekų vežti negalima arba jeigu nebuvo įvykdytos vežimo sąlygos pagal II dalies nuostatas, išsiuntimo valstybės narės kompetentinga institucija užtikrina, kad minėtos radioaktyviosios atliekos būtų grąžintos jų turėtojui.

2. Jeigu radioaktyviosios atliekos vežamos iš trečiosios šalies į paskirties vietą, esančią Bendrijoje, paskirties šalies valstybės narės kompetentinga institucija užtikrina, kad šių atliekų gavėjas susitartų su atliekų turėtoju, esančiu trečiojoje šalyje, dėl jo įsipareigojimo atsiimti atliekas, jei vežti jų negalima.

16 straipsnis

1. Valstybė narė arba narės, kurios patvirtina pradinio vežimo tranzitą, negali atsisakyti leisti įvežti tais atvejais, kurie paminėti:

- 14 straipsnyje, jeigu atgal vežama ta pati medžiaga po apdorojimo ar perdirbimo ir jeigu laikomasi visų atitinkamų įstatymų,
- 15 straipsnyje, jeigu išpareigojama atgal vežti tokiomis pat sąlygomis ir su ta pačia specifikacija.

V DALIS

Procedūrinės nuostatos

17 straipsnis

Valstybės narės ne vėliau kaip iki 1994 m. sausio 1 d. praneša Komisijai kompetentingos institucijos (-ų) pavadinimą (-us) ir adresą (-us) bei visą informaciją, reikalingą skubiai susisiekti su šiomis institucijomis, taip pat apie galimą nepritarimą 6 straipsnio 4 dalyje minimai automatiško patvirtinimo tvarkai.

Valstybės narės reguliariai praneša Komisijai bet kuriuos šios informacijos pasikeitimus.

Komisija šią informaciją ir bet kuriuos jos pakeitimus perduoda visoms Bendrijos kompetentingoms institucijoms.

18 straipsnis

Kas dvejus metus, o pirmą kartą 1994 m. sausio 31 d., valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitas apie šios direktyvos įgyvendinimą.

Šias ataskaitas jos papildo informacija apie situaciją, susijusią su vežimu jų atitinkamose teritorijose.

Šių ataskaitų pagrindu Komisija parengia trumpą ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

19 straipsnis

Patariamasis komitetas, sudarytas iš valstybių narių atstovų, kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas, padeda Komisijai vykdyti užduotis, numatytas 18 ir 20 straipsniuose.

Komisijos atstovas pateikia Komitetui būtinų priemonių projektą. Savo nuomonę dėl projekto Komitetas pareiškia per tokį laiką, kokį nustato Pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą, o prireikus jis nustatomas balsavimo būdu.

Nuomonė įrašoma į protokolus; be to, kiekviena valstybė narė turi teisę prašyti įrašyti į protokolus jos poziciją.

Komisija daugiausia dėmesio kreipia į Komiteto nuomonę. Ji Komitetui praneša ir tai, koku būdu buvo atsižvelgta į jo nuomonę.

20 straipsnis

19 straipsnyje aptarta tvarka visų pirma taikoma:

- rengiant ir prireikus papildant 4 straipsnyje nurodytą tipinį dokumentą leidimui gauti,
- rengiant ir prireikus papildant 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą sutikimo dokumentą,
- rengiant ir prireikus papildant 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą tipinį gavimo patvirtinimo dokumentą,
- rengiant ir prireikus papildant 11 straipsnio 2 dalyje numatytus kriterijus, leidžiančius valstybėms narėms įvertinti, ar laikomasi radioaktyviųjų atliekų išvežimo reikalavimų,
- rengiant 18 straipsnyje nurodytas trumpas ataskaitas.

VI DALIS

Baigiamosios nuostatos

21 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 1994 m. sausio 1 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, priimdamos 1 dalyje minimas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

22 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1992 m. vasario 3 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

João PINHEIRO